

ବ୍ୟକ୍ତି ବିଜାଣ ପୁସ୍ତିକା

(ନବମ ଏବଂ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ)

ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧନକରଣ
Odisha School Education Programme Authority
Government of Odisha

ଉପକ୍ରମଣିକା

ଏହି ପୁସ୍ତିକା ଆମ ପାଠକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ଆମେ ବହୁତ ଖୁସି ଅନୁଭବ କରୁଛୁ । ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ବିକାଶ ଉପରେ ପୁଞ୍ଜାନୁପୁଞ୍ଜ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ପରେ ଏହାର ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଛୁ, ଯାହା ଏହି ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁଗା । ଦ୍ୱାତ୍ରୀ ଅଗ୍ରଗତି ଏବଂ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ଦୁନିଆକୁ ଧାନରେ ରଖି ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଲେଖା ହୋଇଛି । ଏହି ପୁସ୍ତିକା କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବର ଉନ୍ନତି ଉପରେ ଧାନ ଦେଇନଥାଏ ବରଂ ଆଚରଣର ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଭାଞ୍ଚାଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ବିକାଶ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ । ଏହି ପୁସ୍ତିକା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର କ୍ରାନ୍ତିକାରୀ ନବୀକରଣ ଏବଂ ବିକାଶ ଉପରେ ଏକ ଉପସ୍ଥାପନା ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ଦୈନିକ ଜୀବନ ସହିତ ବୃତ୍ତିଗତ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକୁ ବିକାଶ କରିବାରେ ସମ୍ମନ କରିବ । “ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ବିକାଶ”ର ବର୍ତ୍ତମାନର ସଂକ୍ଷରଣରେ, ସାମାଜିକ ଏବଂ ଆଚରଣଗତ କୌଶଳ ଉପରେ ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି, ଯାହା ଜୀବନର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିକଶିତ ହେବ । ଜୀବନରେ ବଢ଼ୁଥିବା ଆହ୍ଵାନ ସହିତ ଏହି କୌଶଳଗୁଡ଼ିକ ଯେକୌଣସି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଜୀବନରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଜୀବନ କୌଶଳ ପରି ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ଆତକୁ ଅଗ୍ରସର ହେବା ସହିତ ବୃତ୍ତିଗତ ଦକ୍ଷତା ବିକଶିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉପଭୋକ୍ତା-ଅନୁକୂଳ କରିବା ପାଇଁ ଚିତ୍ରକଳା ଉପସ୍ଥାପନା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି ।

ଉଚ୍ଚବିଷ୍ୟତରେ ଅଧିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କର ମତାମତ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ କରି ଏହାର ଆଗାମୀ ସଂକ୍ଷରଣରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଥାନିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦୃଢ଼ ସଂକଷ ବନ୍ଦ ।

ବିଷୟବାନ୍ଦୁ

୧. ଆମ୍ବ-ସଚେତନତା ଏବଂ ବୃତ୍ତି(କ୍ୟାରିୟର)	୧ - ୩
୨. ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଥଳତା ଏବଂ ପରିଜ୍ଞନତା	୪ - ୭
୩. ସ୍ମୃତିଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧିର ମାର୍ଗ	୭ - ୯
୪. ସମୟର ସଠିକ୍ ପରିଚାଳନା	୧୦ - ୧୨
୫. ଆଚରଣ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଚାର	୧୩ - ୧୪
୬. ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ବନ୍ଧ	୧୫ - ୧୯
୭. ଆମ୍ବ-ବିଶ୍ୱାସ	୨୦ - ୨୨
୮. ଖେଳ ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ଲଙ୍ଘାଶକ୍ତି	୨୩ - ୨୪
୯. ସମାନ୍ତ୍ରତ୍ତୁ	୨୫ - ୨୮

ଆମ୍-ସତେନତା ଏବଂ ବୃତ୍ତି(କ୍ୟାରିୟର)

୧ ହେଲୋ ଅମର,
ତୁମେ କେମିତି ଅଛ ?

୨ ହଁ କିନ୍ତୁ, ମୋତେ
ଗଣିତରେ ତୁମର
ସାହାୟ ଦରକାର
କାରଣ ତୁମର ଗଣିତ
ବହୁତ ଭଲ ହୁଏ ।

୩ ଭଲ ଅଛି ଅନିଲ ।
ତୁମେ ପରାକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କି ?

୪ ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତରେ ସାହାୟ
କରିବି ଯଦି ତୁମେ ମୋତେ
ଜଂରାଜୀ ବ୍ୟାକରଣରେ
ସାହାୟ କରିବ ।

୫ ମୋ ବଡ ଉତ୍ତରା ମୋର ପ୍ରେରଣା । ମୋ ଉତ୍ତରା
ଜଂରାଜୀରେ ପ୍ରଫେସର ଥିଲି, ତା'ରଙ୍ଗ, ମୁଁ ଜଂରାଜୀ
ଭାଷା(ଲିଟ୍ରେଚର) ପଡ଼ିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଦେଖାଯାଉ, କିନ୍ତୁ
ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ତୁମେ ମେଟିକାଲ ପଡ଼ିବା ପାଇଁ
ବିଜ୍ଞାନ ସହିତ ଜୀବବିଜ୍ଞାନକୁ
ଏକ ବିଶ୍ୱଯ ଭାବେ ପଡ଼ିବ ।

୬ ସବୁ ପ୍ରକାରର ସ୍ଥୁଯୋଗ
ରଖିବା ପାଇଁ ମୋର
ଜୀବବିଜ୍ଞାନ ସହିତ ଗଣିତ
ମଧ୍ୟ ରହିବ ଏବଂ ତୁମେ
ଜହିବା ପରି ମୋର
ଅନୁସନ୍ଧାନମୂଳକ କୌଣସି
ଇଞ୍ଜିନିୟଅରିଂରେ ମଧ୍ୟ
କାମରେ ଆସିବ ।
...ହାଇ...ହାଇ...ହାଇ

୭ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଅମର, ତୟାଖୁମ୍ବ
ଗୁରୁତ୍ୱା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି
ନିଶ୍ଚାନ୍ତ୍ରବ୍ୟର ସେବନ କରିବ ନାହିଁ ।
ଏହା ଆମର ଉଭୟ ଶାରୀରିକ ଏବଂ
ମାନସିକ ଭାବେ ସତି କରିଥାଏ ।
ତୁମେ ଜାଣିବ କି, ୮୦% କର୍କଟ
ରୋଗୀମାନେ
ନିୟମିତ ଭାବେ ଚମ୍ପୁର
ସେବନ କରିଥାଏ !

୮ ତୁମକୁ ଶୁଭେତ୍ରା ତୁମେ ଭଲ ତାତ୍କାର
ହେବ କାରଣ ତୁମର ଅନୁସନ୍ଧାନମୂଳ
କୌଣସି ବହୁତ ଭଲ ।

୯ ହଁ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେହି ବିଷ୍ୟକୁ
ନେଇ ଚିତ୍ତର । ତାଲ ଏହା
ବିଷ୍ୟରେ କୈଳାଶ ସାର,
ଆମ କୁସ ଟିଚରଙ୍ଗେ
ଜଣାଇବା ।

୧୦ ହେ ଭଗବାନ ! ମୁଁ
ଏହାକୁ ଆଉ
କେବେ କୁଳୁଙ୍କି
ନାହିଁ ।

୧୧ ଠିକ ଅଛି

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ଆମେ କିଏ ତାହା ଜାଣିପାରିବାର ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ରହିଛି ?

ଏହା ଆଣ୍ଟିଯୁଜନକ ନୁହେଁ କି ?

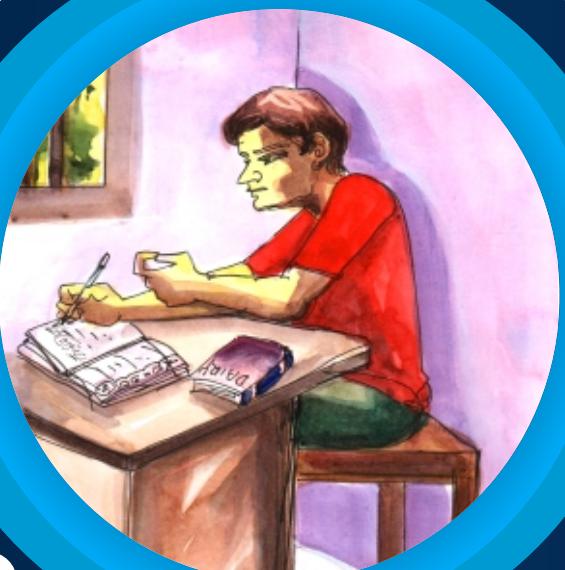
ଆମେ ଏହାକୁ ଆମ୍ବୁ-ସଚେତନତା କରିଥାଉ ।

ଆମ୍ବୁସଚେତନ ହେବା ହେଉଛି, ନିଜ ଭାବନା ଏବଂ ଚରିତ୍ର ବିଷୟରେ ସଚେତନ ହେବା ସହିତ ନିଜକୁ ବୁଝିବା । ତୁମେ

ଯଦି ଆମ୍ବୁ ସଚେତନ, ତୁମେ ନିଜକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିପାରିବ, ତୁମର ଭାବନାକୁ ପରିଚାଳନା କରିପାରିବ,

ତୁମର ଆଚରଣକୁ ସଂୟମ କରିପାରିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ତୁମକୁ କିପରି ଅନୁଭବ କରିବେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବୁଝିପାରିବ । ଏହା ତୁମ କ୍ୟମତାକୁ ଜାଣିବାରେ ଏବଂ ଦୂର୍ବଳତାକୁ ଦୂର କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ଆସନ୍ତୁ ଆମ୍ବୁ-ସଚେତନତାର ଉପାୟଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା:

୧. ପ୍ରତିଦିନ ତାଖରୀରେ କିଛି ଲେଖିବା
୨. ନିଜ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବିଷୟରେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ନେବା (ଶିକ୍ଷକ, ପିତାମାତା ଓ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କଠାରୁ)
୩. ଜଣେ ମାର୍ଗଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଖୋଜିବା

ଆମ୍ବୁ ସଚେତନତା ହେଉଛି ଦୁଇପ୍ରକାର: ସାର୍ବଜନିକ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସାର୍ବଜନିକ ଆମ୍ବୁ ସଚେତନତା:

ଆମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ନିଜକୁ କିପରି ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁ ତାହା ବୁଝାଇଥାଏ । ଏହି ସଚେତନତା କାରଣରୁ, ଆମେ ସାମାଜିକ ହୋଇ ରହିଥାଉ ଏବଂ ସମାଜରେ ସମାନ୍ତରଙ୍କ ସହିତ ଭଲ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟ କରିଥାଉ ।

ସାର୍ବଜନିକ ସଚେତନତା ଆପଣଙ୍କୁ ଖରାପ ଅଭ୍ୟାସରୁ ଦୂରେଇ ରଖେ ଏବଂ ସମାଜରୁ ଶିକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଭଲ ଅଭ୍ୟାସକୁ ସ୍ଵାକାର କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆମ୍ବ ସଚେତନତା:

ଏହା ବିଶେଷ କରି ବୁଝେଇ ଥାଏ ଯେ, ଆମେ ଆମ ନିଜ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଷୟରେ କେତେ ଦୃଢ଼ ଏବଂ ସ୍ଵଷ୍ଟ । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆମ୍ବ-ସଚେତନତା ଅଛି, ସେମାନେ ନିଜର ଭାବନା ଏବଂ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକୁ କୌତୁଳ୍ୟ ସହିତ ଦେଖନ୍ତି । ଆମେ ନିଜେ କରୁଥୁବା ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟକଲାପ ଏବଂ ତାର ପରିଣାମଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ରହୁ ।

ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ, ସାଧାରଣତଃ ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବା ସମୟରେ ଆମେ ଚାପଗୁଡ଼ ଅନୁଭବ କରିଥାଉ । ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଶାରୀରିକ ସମେଦନଶୀଳତା ଏବଂ ଉତ୍ସାହକୁ ଜାଣିପାରିବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆମ୍ବ-ସଚେତନତାର ଏକ ଉଦାହରଣ ।

ଆମ୍ବ-ସଚେତନତାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଲାଭ ହୋଇଥାଏ । ଚାଲକୁ ଆମ୍ବ-ସଚେତନତାର ଉପାଦେୟତା ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିବା:

- ✓ ଏହା ଆମକୁ ଅଧିକ ଭଲ ପରିଣାମ ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ରା ଦେଖାଇଥାଏ ।
- ✓ ଏହା ଆମକୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ଠା ନେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।
- ✓ ଏହା ଆମକୁ ଆମ୍ବବିଶ୍ୱାସରେ ଭରିଦିଏ ।
- ✓ ଏହା ଆମକୁ ଆମର ଅନୁମାନ ଏବଂ ପୂର୍ବଧାରଣାରୁ ମୁକ୍ତ କରିଥାଏ ।
- ✓ ଏହା ଆମକୁ ଉତ୍ସାହ ସମ୍ବନ୍ଧ ଗତିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।
- ✓ ଏହା ଚାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ଅମର ଏବଂ ଅନିଲଙ୍କର ନିଜ ବୃତ୍ତି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କ’ଣ ଥିଲା ?
- ✓ କୌଳାସ ସାର କେଉଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥାନ୍ତେ ?
- ✓ ସାର୍ବଜନୀକ ସଚେତନତା କହିଲେ ଆମେ କ’ଣ ବୁଝୁ ?
- ✓ ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟବସ୍ତୁରୁ ଆମେ କ’ଣ ଶିଖିବାକୁ ପାଇଲେ ?
- ✓ ନିଜ ବନ୍ଦୁଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସଚେତନତାରେ ସୁଧାର ଆଣିବା ପାଇଁ କ’ଣ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ?
- ✓ ନିଜ ଦୈନିକ ଜୀବନରେ ଆମ୍ବ ସଚେତନତା କିପରି ଭାବେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ?
- ✓ ଅତି କମରେ ଗୋଟିଏ ମାସ ପାଇଁ ଏକ ଭାଏରୀ ଲେଖା ଏବଂ ଏହାକୁ ନିଜ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଦେଖାଅ ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵଚ୍ଛତା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵାକ୍ଷରା ଅବା ପରିଛନ୍ତା ସେହି ଅଭ୍ୟାସକୁ ବୁଝାଏ ଯାହା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଶରୀରକୁ ସଫା କରିବାରେ ଏବଂ ସୁନ୍ଦର ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଶରୀରକୁ ରୋଗମୁକ୍ତ ରଖିବା ପାଇଁ ନିୟମିତ ଗାଧୋଇବା ସହ ପରିଛନ୍ତା ବଜାୟ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

କିଛି ଭଲ ଅଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସ୍ଵାକ୍ଷରା, ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ନିଜେ ଭଲ ଦେଖାଯିବା, ଯେପରିକି ରତ୍ନସ୍ରାବଜନିତ ସ୍ଵାକ୍ଷରା, ସ୍ଵାନ, ଡ୍ରେସିଂ, ମେକାଥ୍ପର ପ୍ରୟୋଗ, ଚୁଟି କାଟିବା ଏବଂ ଦାଢ଼ ଓ ଡୃଢ଼ର ଯତ୍ନ ନେବା ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତ ଅଟେ ।

କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ରୂପଚର୍ଯ୍ୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିପାରେ ଯେ ସେ ନିଜେ ନିଜ ବିଷୟରେ କଣ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି, ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କୁ କିପରି ଭାବେ ଦେଖନ୍ତି ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵଳ୍ପତା ଏବଂ ପରିଛନ୍ତା (ପର୍ଷନାଲ୍ ଗୁମିଙ୍କ)ର ବିଶେଷତା:

ସ୍ଵଳ୍ପତା: ସୁନ୍ଦର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ସ୍ଵଳ୍ପତା ହେଉଛି ଏକ ଅଭ୍ୟାସ । ସ୍ଵଳ୍ପତା ସେହି ସ୍ଥିତି ଏବଂ ଅଭ୍ୟାସକୁ ବୁଝାଇଥାଏ, ଯାହା ସୁନ୍ଦର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ବଜାୟ ରଖିବା ଏବଂ ରୋଗକୁ ବଢ଼ିବାରୁ ରୋକିବାରେ ସାହାୟ୍ୟ କରିଥାଏ । ସ୍ଵଳ୍ପତା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ବିଭିନ୍ନ କରାଯାଇପାରେ: ରତ୍ନସ୍ରାବଜନିତ ସ୍ଵଳ୍ପତା, ଘର ଏବଂ ଦୈନିକିନ ସ୍ଵଳ୍ପତା, ଚିକିତ୍ସା ସ୍ଵଳ୍ପତା, ଶୋଇବା ସ୍ଵଳ୍ପତା ଏବଂ ତୋଜନ ସ୍ଵଳ୍ପତା । ଘର ଏବଂ ଦୈନିକିନ ସ୍ଵଳ୍ପତା ମଧ୍ୟରେ ହାତ ଧୋଇବା, ଘରୋଇ ଖାଦ୍ୟ ସ୍ଵଳ୍ପତା, ରୋଷେଇ ଘର ସ୍ଵଳ୍ପତା, ଗାଧୁଆଘର ସ୍ଵଳ୍ପତା, କପଡ଼ାର ସ୍ଵଳ୍ପତା ଏବଂ ଘରେ ଚିକିତ୍ସା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସ୍ଵଳ୍ପତା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା: ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ତଥା ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପରିଷାର ସ୍ଵଳ୍ପତା ରକ୍ଷା କରି ରୋଗକୁ ରୋକିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଥିଲେ । ଏହା ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଓ ଉପଚାର ଏବଂ ମାନବ ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ମଳର ନିଷାସନ ସହିତ ଜଢ଼ିତ ଜନସ୍ଵାସ୍ୟ ସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝାଏ ।

ମଳରୁ ମାନବ ସମାଜକୁ ଦୁରେଇ ରଖିବା ଏବଂ ସାବୁନରେ ହାତ ଧୋଇବା ହେଉଛି ସ୍ଵଳ୍ପତାର ଏକ ଅଂଶ । ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ପରିଷାର ପରିବେଶ ପ୍ରଦାନ କରି ମାନବ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକୁ ରକ୍ଷା କରିବା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣକୁ ରୋକିବା ।

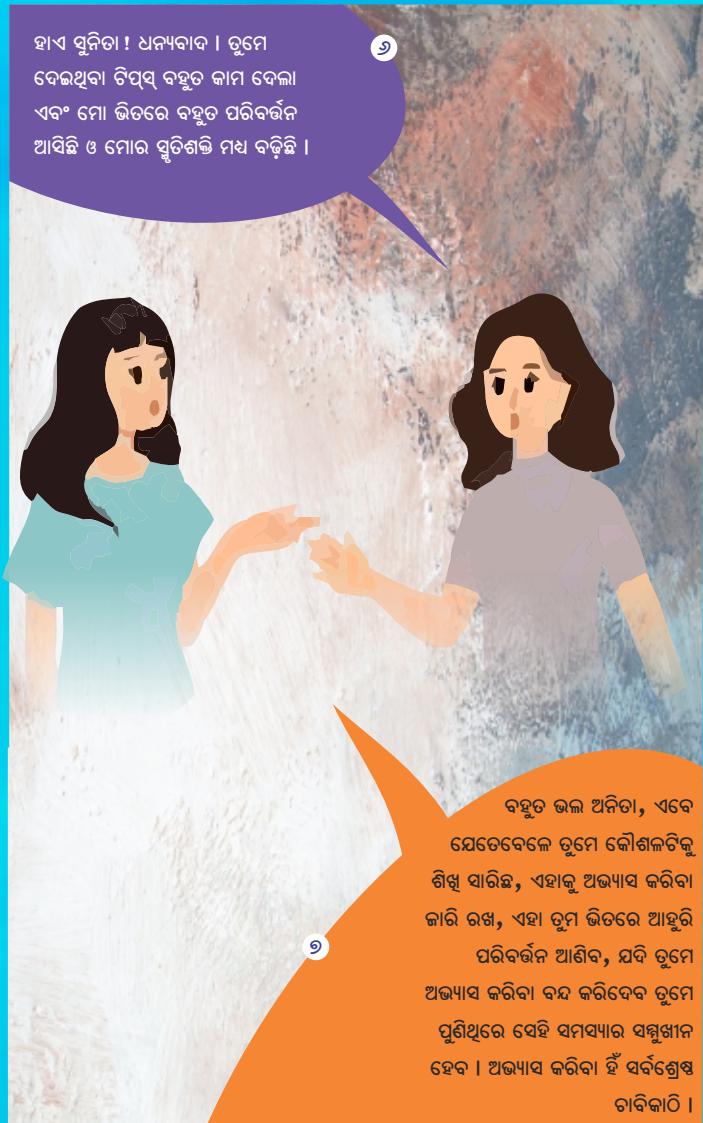
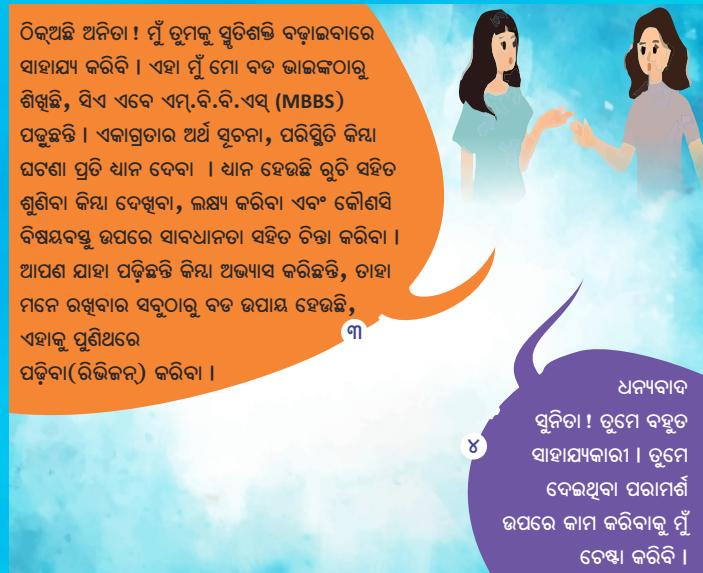
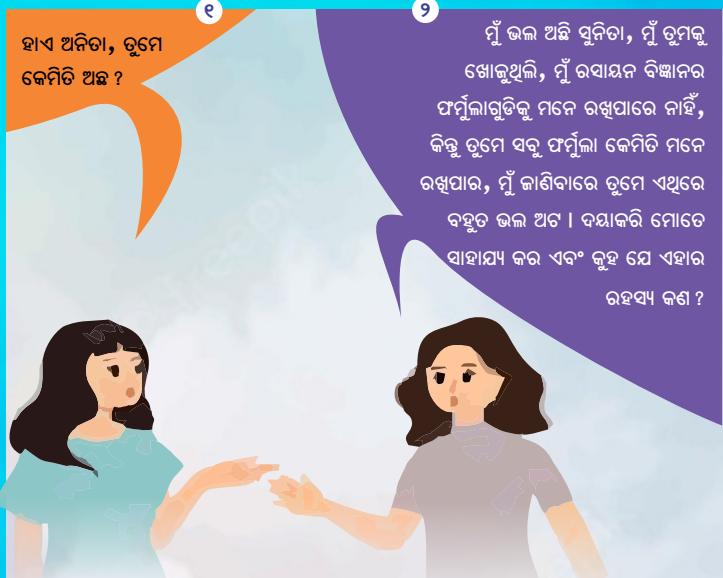
ଶରୀର ପରିଭାଷା ଏବଂ ରୂପଚର୍ଯ୍ୟା: ଏହା ରୂପ, ପୋଷାକ, ଉପଯୁକ୍ତ ଆଚରଣ କିମ୍ବା ସାମାଜିକ ଗ୍ରହଣୀୟତାକୁ ଦର୍ଶାଇଥାଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ କେବଳ ସେହିମାନେ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୁଅନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ଉଭମ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ସମାଜରେ ପରିଚିତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଭଲ ପୋଷାକ କିମ୍ବା ପରିଷାର ରୂପ ସହିତ ଫିରନେସ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଉପଯୁକ୍ତଥାନ୍ତି ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ତୁମର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵଳ୍ପତା କେଉଁଠାରେ ଏକ ଗୁରୁଡ଼ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ?
- ✓ ତୁମର ବଶୁଙ୍କ ତାଙ୍କର ସ୍ଵଳ୍ପତା ପରିଚର୍ଯ୍ୟାକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ଆପଣ କି ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ଚାହିଁବେ ?
- ✓ ତୁମର ଦୈନିକ ସ୍ଵଳ୍ପତା ଦିନଚର୍ଯ୍ୟ/ରୁଚିନ୍ କଣ ?
- ✓ ସ୍ଵଳ୍ପତା ତୁମର ଜୀବନକୁ କିପରି ଭାବେ ବଦଳାଇ ଦେଇଛି ?
- ✓ ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍ଵଳ୍ପତାର କିପ୍ରକାରର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ରହିଛି ?
- ✓ ତୁମେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆସିବା ରାତ୍ରାରେ ଦେଖିଥିବା କୌଣସି ଏକ ଅସାସ୍ୟକର ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲେଖ ଏବଂ ତାର ନିରାକରଣର ଉପାୟ ବତାଅ ।

ସୃତିଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧିର ମାର୍ଗ

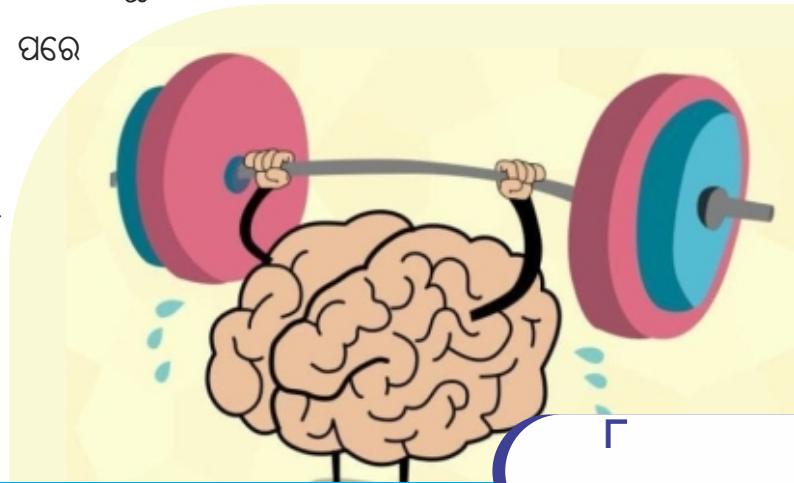

ଜଣେ ଛାତ୍ର/ଛାତ୍ରୀ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ପରି ସୃତିଶକ୍ତି ବହୁତ ମହତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ । ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ (ଆସାଇନମେଣ୍ଟ) ମନେ ରଖି ପରୀକ୍ଷାରେ ଲେଖିବା ହେଉଛି ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଏଥୁପାଇଁ, ଆମ ଜୀବନରେ ସୃତିଶକ୍ତି ବଡ଼ାଇବା ହେଉଛି ଅତି ଜରୁରୀ ।

ସୃତିଶକ୍ତି ବଡ଼ାଇବାକୁ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଉପାୟ ରହିଅଛି । ଏଥିରେ ଜ୍ଞାନଗତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ଉଭମ ପୋଷଣ ଯୁକ୍ତ ଆହାର, ଚାପ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ବ୍ୟାୟାମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କୌଶଳ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ସୃତିଶକ୍ତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବ । ଏହା ଅନୁଭବ କରାଯାଇଛି ଯେ ଭଲ ସୃତିଶକ୍ତି ଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଭମ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଛନ୍ତି ।

- ✓ ଆହୁରି ଅନେକ ଉପାୟରେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ସୃତିଶକ୍ତିକୁ ବଡ଼ାଇପାରିବ । ସୂଚନାକୁ ସଂଗଠିତ କରି ତାର ରୂପରେ ଦେଇପାରିବ, ଯାହାର ପରେ ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିବ ।
- ✓ ସୂଚନାକୁ ଡାଲିକାରେ ବିଭିନ୍ନ କରିପାରିବ, ଏହାକୁ ରିମାଇ�ନ୍ଟର ଭାବରେ ତମେ ନିଜ କାହୁରେ ଲଗେଇ ପାରିବ ।
- ✓ ଚେକ୍ଲିଷ୍ଟକୁ ପ୍ରତିଦିନ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିପାରିବ ।

ସୃତିଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି କରିବାର କିଛି କୌଣସି:

ଏକାଗ୍ରତା:

- ✓ ଧାନ କେହିତ କରିବା ଏବଂ ମନ ଦେବା ।
- ✓ ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ଉପରେ ଧାନ ଦେବା ।
- ✓ କୌଣସି ଏକ ବସ୍ତୁ, ପରିସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ଘଟଣା ଉପରେ ଧାନ ଦେବା ।

ଧାନ:

- ✓ ଏହାର ଅର୍ଥ, ଧାନର ସହିତ ଶୁଣିବା କିମ୍ବା ଦେଖିବା ।
- ✓ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା, ରୁଚି କିମ୍ବା ସତେତନତା ।
- ✓ ଏହା ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁଥିରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଭାବନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଏକଜୁଟ କରାଯାଇଥାଏ ।

ପୁନରାବୃତ୍ତି:

ଏହା ହେଉଛି, ତୁମେ ଆଗରୁ ଯାହା ଜାଣିଛ ତାହାକୁ ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ପୁନଃଯାଞ୍ଚ କରିବାର କଳା । ମଣିଷର ମସିଷ୍ଠ ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗ୍ରହଣଶୀଳ ଅଟେ, ଆମେ ଯେତେ ଅଧିକ ଅଭ୍ୟାସ/ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବା ଆମେ ସେତେ ଅଧିକ କୁଶଳୀ ହେବା । ସେଥିପାଇଁ କୁହାଯାଏ ଯେ “Practice makes a person perfect”? ଆମେ ବାଧାବିଷ୍ଵର ମୁକାବିଲା କରି ନିଜ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପଥରେ ଆଗେଇଯିବା ଉଚିତ । ପ୍ରତିଦିନ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟ ଶୋଇ, ନିଷ୍ଠମିତ ଯୋଗାଭ୍ୟାସ କଲେ ଏକାଗ୍ରତା ଏବଂ ଧାନକୁ ଉଚ୍ଚତରକୁ ନେଇପାରିବା ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ତୁମେ ନିଜର ସୃତିଶକ୍ତିକୁ କେଉଁଠାରେ ସଫଳତାର ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରିଛ ?
- ✓ ପରାକ୍ଷା ସମୟରେ କାହାରିକୁ ସୃତିଶକ୍ତି ବଡ଼ାଇବାକୁ ତୁମେ କଣ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ଚାହିଁବ ?
- ✓ ତୁମର ଦୈନିକ ଜୀବନର କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ତୁମର ସୃତିଶକ୍ତି ବଡ଼ାଇଥାଏ ?
- ✓ ତୁମର ସୃତିଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ କେଉଁ ଖେଳ/କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ/ଅଭ୍ୟାସ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିବ ?
- ✓ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଏକାଗ୍ରତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ତୁମେ ତାଙ୍କୁ କିପରି ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ, ଦର୍ଶାଅ ?
- ✓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଅତି କମରେ ୫ମିନିଟ୍ ପାଇଁ କୌଣସି ଏକ ଯୋଗାସନ ଅଭ୍ୟାସ କରନ୍ତୁ ।

ସମୟର ସଠିକ୍ ପରିଚାଳନା

**ହାଏ ପୂରବୀ, ତୁମେ
କେମିତି ଅଛ ?**

**ଠିକଠାକୁ କିନ୍ତୁ ଦେଖୋ
କିଛି ଭଲ ନୁହଁ,
ପଲ୍ଲବୀ...**

**ପଲ୍ଲବୀ, ଯେମିତିକି ତୁମେ ଜାଣିଛ
ସମୟର ସଠିକ୍ ପରିଚାଳନା ନ
କରିପାରିବାରୁ ମୋର ପାଠ୍ୟକ୍ଷତା ପାଇଁ
ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । ମା'ଙ୍କୁ ଘରୋର
କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାରିବା ପରେ
ପଡ଼ିବା ପାଇଁ ସମୟ ଏବଂ ଶକ୍ତି କାଢ଼ିବା
ମୋ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡୁଛି ।**

**ଏମିତି କାହିଁକି ? ଯଦି
ତୁମେ ଗାହିଁବ ମୋତେ
କହିପାରିବ...**

**ନା, ସେମିତି ନୁହଁ, ମୋତେ ମଧ୍ୟ
ଘର କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ମୋ
ମା'ଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ସିଏ ଆମ ପାଇଁ
କେତେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି । ମୋତେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ
ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ । ଏବଂ ମୋ ମା'
ଅସୁସ୍ତ ବି ନୁହୁଛି ।**

**ତାହା ଠିକଥାିଛି
କିନ୍ତୁ ଉତ୍ସବ କାମ
ପାଇଁ ସମୟ
କେମିତି କାହିଁବି
ବୁଝିପାରୁନି ।**

**ଦେଖ ପୂରବୀ, ଆମକୁ ସକାଳୁ ଘୁରା ଦିନର ଯୋଜନା
କରିବା ଉଚିତ । ସମୟ ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ
ସରଳ କୌଶଳଗୁଡ଼ିକ ହୋଉଛି ୧. ଶାସ୍ତ୍ର ଉଠିବା ।
୨. ଦିନସାରା କ'ଣ କରାଯିବ ତାଥାର ଏକ ଚାଲିକା
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା । ୩. କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଜରୁରା, ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ଏବଂ କମ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁୟାୟୀ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ।
୪. ପ୍ରାଥମିକତା ଅନୁସାରେ ସମ୍ପତ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଯୋଜନା
କରିବା ।**

**ଏହାକଣ ଏତେ ସହଜ
କି ? ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ, ମୁଁ
ଦିଆୟାଇଥିବା ସମୟ
ଭିତରେ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ
ଅସମର୍ଥ ।**

**ତିତା କରନାହିଁ । ଆରମ୍ଭରେ, ତୁମ ପାଇଁ
ଏହା କଷ୍ଟକର ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ଥରେ
ଏହାକୁ ଅଭ୍ୟାସରେ ପରିଶର୍ତ୍ତ କରିବା
ପରେ, ତୁମେ ଏହା କରିବାକୁ ଧାରେ
ଧାରେ ସନ୍ତମ ହେବ ।**

**ଧନ୍ୟବାଦ ପଲ୍ଲବୀ, ତୁମେ ମୋର
ଶ୍ରୀମ ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ମୁଁ ଏବେ ବହୁତ
ବିଜ୍ଞାନ ମନେ କରୁଛି । ମୁଁ ତୁମର
ପରାମର୍ଶ ଅନୁୟାୟୀ କାମ
କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।**

যোজনা করিবার প্রক্রিয়া, কামকু ছোট ছোট শ্রেণী ভাঙ্গিবা, কামর প্রাথমিকতা নির্ণ্ণারিত করি কার্য্য দক্ষতা, ব্যক্তিগত দক্ষতা এবং উপাদকতা বৃক্ষি করিবা হেଉছি সময়ের উপযুক্ত পরিচালনা।

সময়কু প্রভাবশালী ভাবে ব্যবহার করিবা দুরা ব্যক্তিকু নিজ সময় এবং সুবিধা অনুসারে কার্য্যকলাপ/গতিবিধুগুচ্ছিকু পরিচালনা করিবার “বিকল্প” মিলিথাএ।

নির্দিষ্ট যোজনা এবং লক্ষ্যগুচ্ছিকু ধার্য্য তারিখের পুরা করিবা পাইঁ ব্যবহৃত বিভিন্ন কৌশল, উপকরণ এবং টেক্নিক দুরা সংশ্লিষ্ট হোকথাএ।

ସମୟର ସଠିକ୍ ପରିଚାଳନା କରିବାର ଉପାୟମାନ:

- ✓ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଦୂରରେ ରହନ୍ତୁ ।
- ✓ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ସଠିକ୍ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରନ୍ତୁ ।
- ✓ ସଠିକ୍ ଭାବେ ଗୁରୁଡୁପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରନ୍ତୁ ।
- ✓ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଏକ ସମୟସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରନ୍ତୁ ।
- ✓ କାମ ମଧ୍ୟରେ ବିରତି ନିଆନ୍ତ୍ରୁ ।
- ✓ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ/ଅବାଞ୍ଛିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକରୁ ନିଜକୁ ଦୂରେଇ ରଖନ୍ତୁ ।
- ✓ ନିଜର ସମସ୍ତ କାମ ପାଇଁ ରିମାଇଶ୍ଵର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରନ୍ତୁ ।
- ✓ ଦିନର୍ଯ୍ୟ/ରୁଟିନ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ତଥା ଏହାର ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ ।

ସମୟ ପରିଚାଳନାର କିଛି ମୁଖ୍ୟ ଉପଯୋଗିତାଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

- କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବିଳମ୍ବ ନ ହେବା/ସମୟ ନ ଗଢାଇବା
- ପରୀକ୍ଷାର ଅନ୍ତିମ କ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚିତ୍ରା ନ କରିବା
- ଦୈନିକ ଜୀବନରେ କମ୍ ଚାପ ଗ୍ରହଣ କରିବା

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ପୂରବୀର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ପଲ୍ଲବୀର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜୀବନରେ ସମୟ ପରିଚାଳନା କିପରି ଏକ ଗୁରୁଡୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ?
- ✓ ଭୂମର ବନ୍ଦୁଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ସମୟ ପରିଚାଳନାରେ ଉନ୍ନତି/ସୁଧାର ଆଣିବାକୁ କଣ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ଚାହିଁବ ?
- ✓ ନିଜର ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ(Routine) ର ବିବରଣୀ ସମୟ ସହ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘ କର ।

ଆଚରଣ ଏବଂ ଶିଷ୍ଟାଚାର

ହେଲୋ ଅଶୋକ,
ତୁମେ କେମିତି
ଅଛ ?

୧

**ମୁଁ ଠିକଥିଲି ପ୍ରଶାନ୍ତ । ମୁଁ ତୁମକୁ କିନ୍ତି
କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ଦୟାକରି କିନ୍ତି
ଖରାପ ଭାବିବ ନାହିଁ, ତୁମେ ଏହା
ଜାଣି ନଥାଇପାର, କିନ୍ତୁ ଆମେ
ସମପ୍ରେ ତୁମ ଉପରେ
ହସ୍ତୀ ।**

୨

**ତୁମେ ନିଜ
ବାପାଙ୍କ ପାଦ ଛୁଇଁ ଘୁଲ
ପ୍ରେବେଶ କଲ । ଏହା ତୁମେ
ସଦୁଦିନ କର କି ?**

୩

**ହଁ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣିପାରିଲି ନାହିଁ ଯେ
ତୁମେ କଣ ପାଇଁ ହସିଲ ? ସେ
ମୋର ବାପା ଅଚାର୍ଚି ଏବଂ ମୁଁ
ମୋର ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମଧ୍ୟ ସମାନ
ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ ।**

୪

**ଏହା ଆବଶ୍ୟକ କି ?
ତୁମେ ଏହି ସବୁ
ସଂଭାବ ଉପରେ
ବିଶ୍ୱାସ କର କି ?**

୫

**ଏହାର ଲାଭ ବିଷ୍ୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା
କରିବା କଷ୍ଟକର କିନ୍ତୁ ଥରେ ତୁମେ
ଏହାକୁ କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ, ଏହାର
ପରିଣାମ ବିଷ୍ୟରେ ବୁଝିପାରିବ ।**

୬

**କେଉଁ ପରିଶାମ ? ତୁମେ ଭାବୁଛ
ନି ମୁଁ ଯଦି ଏପରି ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହିତ
କରିବି, ତେବେ କଣ ମୁଁ ଭଲ
ନମ୍ବର ପାଇବି ? ତୁମେ କି କଥା
କହୁଛ !**

୭

**ପରାଯାରେ ମାର୍କ ବହୁତ ମହିନ୍ଦର୍ମୁଖୀ, ଏଥରେ
କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଥରେ ଆଶାର୍ବାଦ ଏବଂ
ସକାରାମଙ୍କତା ବିଷ୍ୟରେ ଚିନ୍ତା କର ଯାହାକୁ ତୁମେ
ପୁରୁଷାର ଭାବେ ପାଇଛ । ବଢମାନଙ୍କର ଆଶାର୍ବାଦ
ଏବଂ ଶୁଭେଳା ସର୍ବଦା ଶୁଭପଳ ଏବଂ ଭାଗ୍ୟକୁ
ଆକର୍ଷିତ କରେ ।**

୮

**ଠିକ ଅଛି ପ୍ରଶାନ୍ତ, ତୁମେ ଓ ତୁମର
ଆମ୍ବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରକୃତରେ ମୋତେ ଏହାକୁ
ଅତି କମରେ ଥରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ
ଉଦ୍ଧାରିତ କରିଛି ।**

୯

**୩୪... ଅଶୋକ, ମୁଁ ଭାବୁଛି ତୁମେ
ଏବେ ବୁଝିପାରିଛ ।**

୧୦

**ଏହି ଛୋଟ ଛୋଟ
ଜିନିଷ ପ୍ରେରଣାର ଭସ
ଭାବେ କାମ କରେ ଏବଂ
ଏହି ଆଶାର୍ବାଦ ଆମକୁ
ଖରାପ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ
ରକ୍ଷା କରିଥାଏ ।**

୧୧

**ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଅଶୋକ,
ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମର ବ୍ୟବହାର
ଭଲ ରହିବା ଉଚିତ, ପଶୁଙ୍କ ସହିତ
ମଧ୍ୟ । ଏପରିକି ଏକ ବୃକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଭଲ
ଆଚରଣର ହଳଦାର ଅଟେ । ଆମର
ସାମାଜିକ ଏବଂ ପାରସ୍ୟକି କୌଣସି
ଆମର ସେହି ମୂଳ ବିଷ୍ୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା
କରେ ଯେଉଁଠାରୁ ଆମେ ଆଧିକ୍ତ୍ଵ ।**

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଆଚରଣ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଚାର ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

- ✓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଶିକ୍ଷାଚାର
- ✓ ଚେବୁଲ ଶିକ୍ଷାଚାର
- ✓ ଯୋଗାଯୋଗ ଶିକ୍ଷାଚାର
- ✓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଚାର

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଚାରର କିଛି ଉଦାହରଣ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

୧. ଯଦି ବୁଝିନାହାନ୍ତି ତେବେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତୁ
୨. ନିଜର ସହପାଠୀମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବାନ୍ଧ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଶୁଣନ୍ତୁ
୩. ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସମ୍ବାନ୍ଧ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଶୁଣନ୍ତୁ
୪. କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ଚେକନ୍ତୁ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅନୁମତି ନିଅନ୍ତୁ
୫. ପ୍ରତିଦିନ ଦ୍ୱୁଲ/ପାଠ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୁହନ୍ତୁ
୬. ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଜିନିଷ/ସମ୍ପଦକୁ ସମ୍ବାନ୍ଧ ଦିଅନ୍ତୁ
୭. ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟାଳୁ ହୁଅନ୍ତୁ
୮. ଗୁରୁଜନଙ୍କୁ ସମ୍ବାନ୍ଧ ଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଯନ୍ମ ନିଅନ୍ତୁ

୯. ଜଣେ ଭଲ ବନ୍ଧୁ ହୁଅନ୍ତୁ
୧୦. ଯନ୍ତ୍ରପାତି/ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ
୧୧. ଶ୍ରେଣୀଗୃହକୁ ପରିଷାର ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ
୧୨. ବିଦ୍ୟାଳୟର ସମସ୍ତ ନିୟମଗୁଡ଼ିକର ପାଳନ କରନ୍ତୁ
୧୩. ନିଜର ହୋମଡ୍ରାଙ୍କକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଶେଷ କରନ୍ତୁ
୧୪. ସକରାତ୍ମକ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ
୧୫. ଡ୍ରେସ୍ କୋଡ୍ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ
୧୬. ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଧାତିରେ ଠିଆ ହୁଅନ୍ତୁ
୧୭. ଆଲୋଚନାରେ ସହଯୋଗ କରନ୍ତୁ
୧୮. ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିଚାରକୁ ସନ୍ନାନ ଦିଅନ୍ତୁ
୧୯. ନିଜ କାମ ପାଇଁ ଗର୍ବତ ମନେ କରନ୍ତୁ

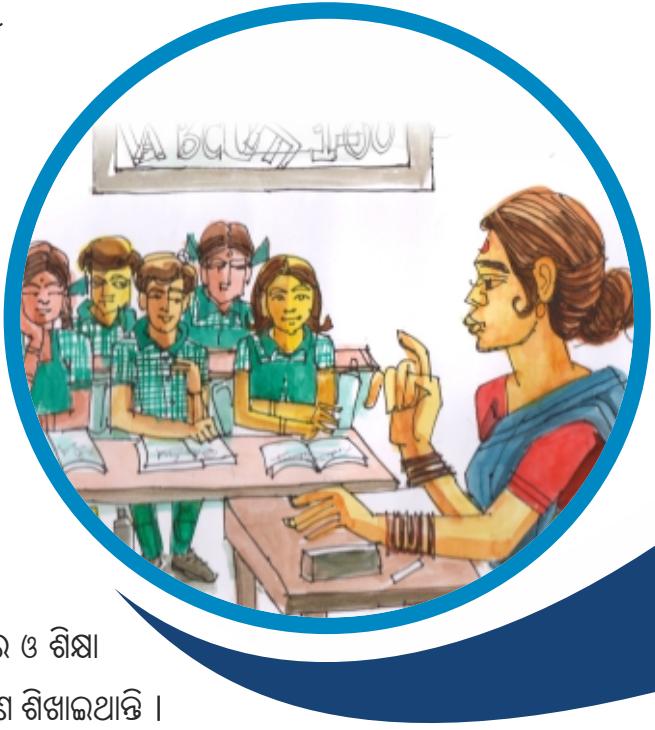
ପିତାମାତାମାନେ ଶିଶୁର ପ୍ରଥମ ଶିକ୍ଷକ ହୋଇଥିବାରୁ ଆଚରଣ/ବ୍ୟବହାର ଓ ଶିକ୍ଷା

ଘରେ ହିଁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଏବଂ ପିତାମାତା ମଧ୍ୟ ପିଲାଙ୍କୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଆଚରଣ ଶିଖାଇଥାନ୍ତି ।

ଏଥୁପାଇଁ, ଭଲ ପରିବେଶରେ ଭଲ ଆଚରଣ ଶିକ୍ଷା ମିଳିଥାଏ । ଏହାପରେ, ପିତାମାତା ଏବଂ

ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକ/ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀମାନେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସମ ଆଚରଣ ଶିକ୍ଷା କରିବାରେ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।

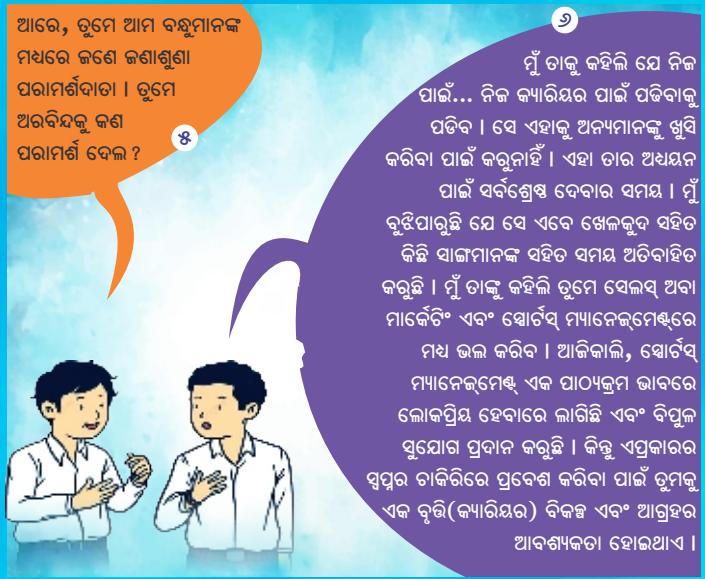
ଶିକ୍ଷକ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରେଣୀଗୃହକୁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତି, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଶୁଭ ସକାଳ(ଶୁଭ ମଣ୍ଡିର), କିମ୍ବା ଶୁଭ ଅପରାହ୍ନ(ଶୁଭ ଆପ୍ନୁରନ୍ତୁନ୍ତର) (ସମୟ ଅନୁଯାୟୀ) ସହିତ ଅଭିବାଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ “ମୁଁ ଭିତରକୁ ଆସିପାରେ କି” ଏବଂ “ମୁଁ ଯାଇପାରେ କି” ଭଲି ବାକ୍ୟାଂଶଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଶିଖାଯାଏ । ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏହି ବାକ୍ୟାଂଶଗୁଡ଼ିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ ରହିଥାଏ ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ଅଶୋକର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ପ୍ରଶାନ୍ତର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଚାର କିପରି ତୁମ ଜୀବନରେ ମୂଳ୍ୟବୋଧ ଯୋଡ଼ିଥାଏ ?
- ✓ ତୁମର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଆଚରଣରେ ସୁଧାର ଆଣିବା ପାଇଁ କଣ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ଚାହିଁବ ?
- ✓ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ତୁମର ଦୈନିକ ବ୍ୟବହାରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବିଷୟରେ ଲେଖ ?
- ✓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ତୁମର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ (classmate)ର ଭଲ ବ୍ୟବହାର ଓ ଖରାପ ବ୍ୟବହାର ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ବନ୍ଧ

এক পারস্পরিক সমন্বয় হেଉছি দুই কিম্বা দুইজন অধূক লোকক মধ্যে থাবা এক সামাজিক সমন্বয়।
পারস্পরিক সমন্বয়ের আপশঙ্ক পরিবারে সদস্য, প্রিয়জন, বন্ধু, সহকর্মী এবং অন্য লোকমানে অন্তর্ভুক্ত
হেলথান্তি, যেছিমানে তুম জীবনের সামাজিক সমন্বয় রখ্যান্তি।

পারস্পরিক কৌশল হেଉছি এক নির্দিষ্ট প্রকারের সামাজিক কৌশল যাহা আপশঙ্ক অন্যমানক সহিত প্রভাবশালী ভাবে
কথাবার্তা, যোগাযোগ এবং সহযোগ করিবারে সাহায্য করিথাএ। পারস্পরিক কৌশল মধ্যে সহানুভূতি, সক্রিয় ভাবে
শুণিবা এবং ভাবনামূক বুদ্ধি অন্তর্ভুক্ত।

আবক্ষ জাণিবা কিছি পারস্পরিক কৌশলের গুণগুଡ়িকু

- ✓ যোগাযোগ করিবার দক্ষতা
- ✓ সমস্যা সমাধান করিবা
- ✓ সহানুভূতিশালতা
- ✓ নেতৃত্ব নেবার দক্ষতা
- ✓ শান্তি এবং ধৈর্য সহকারে শুণিবা
- ✓ কথাবার্তারে নমনায়তা
- ✓ সকারামূক মনোভাব
- ✓ দলের কার্য্য করিবার ক্ষমতা

ମହ୍ୱି:

ସୁଦୃଢ଼ ପାରସ୍ପରିକ କୌଣସି ସମାଜ ମଧ୍ୟରେ କାମ କରିବାର ଗୁରୁଡ଼ିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ପାରସ୍ପରିକ କୌଣସି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦଳବନ୍ଦ ଦକ୍ଷତା ବଜାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏକ ସକାରାମ୍ବକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୃତଜ୍ଞତା, ଏବଂ ଦଳର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହିତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ପାରସ୍ପରିକ ପ୍ରୟାସ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ଦଳ ଭାବରେ କିପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହୁଏ, ତାହା ଶିଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପାରସ୍ପରିକ ଯୋଗାଯୋଗ କୌଣସି ଆପଣଙ୍କୁ ନିଜ ଚିତ୍ତାଧାରାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାରେ ଏବଂ ନିଜ ବିଚାରଗୁଡ଼ିକୁ ଜଣାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଆପଣଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ବୃତ୍ତିଗତ ସମ୍ପର୍କକୁ ଉନ୍ନତ କରିପାରିବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ତୁମେ ଧୈର୍ଯ୍ୟଶୀଳ ଶ୍ରୋତା ଭାବରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ବୁଝିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ସହାନୁଭୂତି ରଖିବାକୁ ସମ୍ମାନ ହେବେ ।

ପ୍ରତିବନ୍ଧକ:

ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିରେ, ଶିକ୍ଷା, ଅଭିଜ୍ଞତା, ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବୋଧ କାରଣରୁ ଲୋକମାନଙ୍କର ପୂର୍ବ-କଞ୍ଚିତ ମତ ରହିଥାଏ । ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ବାର୍ତ୍ତାକୁ ସମାନ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଶ୍ରେଣୀଗୁହରେ ଯୋଗାଯୋଗକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁଡ଼ିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହେଉଛି ଶ୍ରେଣୀଗୁହ ବାହାରେ ଏବଂ ଭିତରେ ଶବ୍ଦ, ଶିକ୍ଷାଦାନରେ ସହାୟକ ସାମଗ୍ରୀର ଅଭାବ ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ବୁଝିବାର ଉପାୟରେ ଉପାନ୍ତ ହେଉଥିବା ସନ୍ଦେହ ।

ଡିଜିଟାଲ ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ବନ୍ଧ:

ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା ହେଉଛି ନେଟ୍‌ଓର୍କ, ଉପକରଣ ଏବଂ ଡଥ୍ୟକୁ ଅନଧିକୃତ ପ୍ରବେଶ କିମ୍ବା ଅପରାଧକ ବ୍ୟବହାରରୁ ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାର କଳା ଏବଂ ଗୋପନୀୟତା, ଅଖଣ୍ଡତା ଏବଂ ସୁଚନାର ଉପଲବ୍ଧତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାର ଅଭ୍ୟାସ ଆବେ । ଛୋଟରୁ ନେଇକି ବଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେବା ଉଚିତ । ନଚେତ, ଅଦେଖା ବିପଦକୁ ତୁମେ ଚାହିଁଲେ ବି ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ସାଇବର କ୍ରାଇମକୁ ନେଇ ସେଥିପାଇଁ ସଦାସର୍ବଦା ସର୍ତ୍ତକ ରହିବା ଉଚିତ ।

ସାଇବର ସୁରକ୍ଷାର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ରହିଛି:

- ✓ ଧମକର ଚିହ୍ନଟ
- ✓ ଅନୁପ୍ରବେଶ ଚିହ୍ନଟ
- ✓ ତଥ୍ୟକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା
- ✓ ଆକ୍ରମଣର ଜବାବ ଦେବା
- ✓ ଡାଟାବେସ୍ ଏବଂ ସିଷ୍ଟମ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବା
- ✓ ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରତିରକ୍ଷାର ପୁନଃରୁଦ୍ଧାର

ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା ହେଉଛି କମ୍ପ୍ୟୁଟର, ସର୍ଭର, ମୋବାଇଲ୍ ଡିଭାଇସ୍, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ସିଷ୍ଟମ, ନେଟ୍‌ସାର୍କ୍ ଏବଂ ଡାଟାକୁ ହ୍ୟାକିଂ ଆକ୍ରମଣରୁ ସୁରକ୍ଷାଦେବାର ପ୍ରୟାସ । ଏହା ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ସୁରକ୍ଷା କିମ୍ବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ସୂଚନା ସୁରକ୍ଷା ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଜଣାଯାଏ ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ଅସିତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ଆଲୋକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ତୁମ ଜୀବନରେ ପାରଦ୍ଵରିକ କୌଶଳ କେତେ ପ୍ରଭାବ ପକେଇଛୁ ।
- ✓ ୧୦ଜଣ ସାଙ୍ଗଙ୍କ ସହିତ ପାରଦ୍ଵରିକ କୌଶଳ ବିଷୟରେ ୧୦ଟି ପରିଷ୍ଠା ଆଲୋଚନା କର ଏବଂ ମତାମତ ନିଅ ।
- ✓ ସାଇବର କ୍ରାଇମ୍ ବିଷୟରେ କୌଶଳ ସାର କ'ଣ କହିଲେ ?

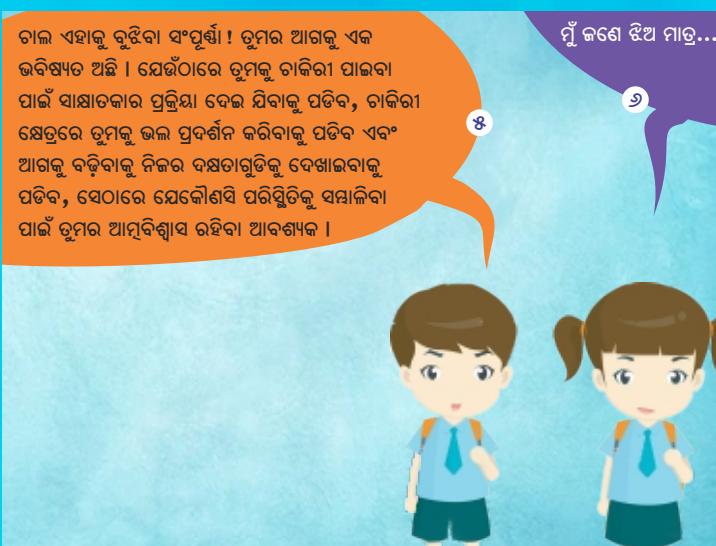
ଆମ୍ବ-ବିଶ୍ୱାସ

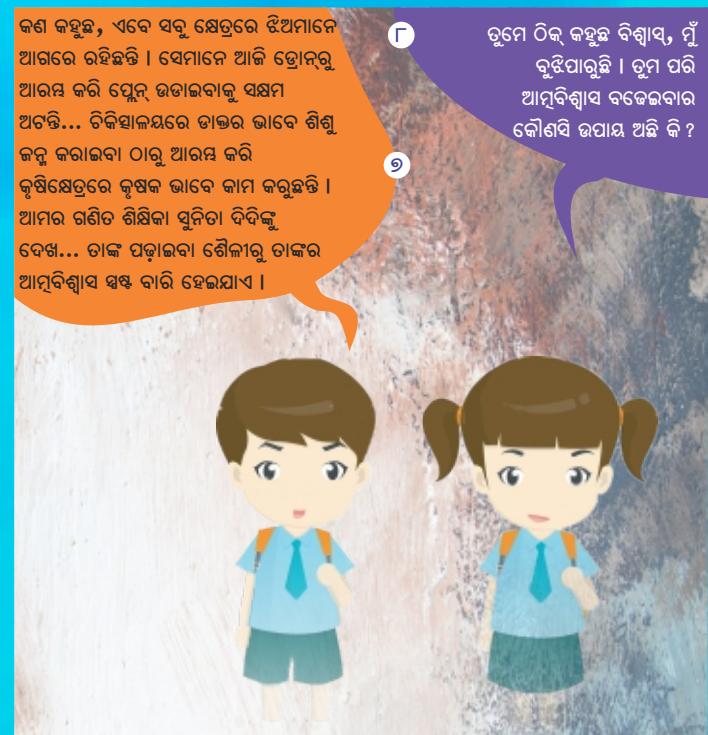
୧
୯ ହୁଁ, ବିଶ୍ୱାସ, ମୁଁ ଗତକାଳର ତିବେର
କ୍ଲ୍ୟୁସ୍ ପାଇଁ ତରିଯାଇଥିଲି ।
ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ
ଆମିନଥିଲି ।

୪
ଯେପରିକି ?

୫
ମୁଁ ଜଣେ କିମ୍ବା ମାତ୍ର...
୬

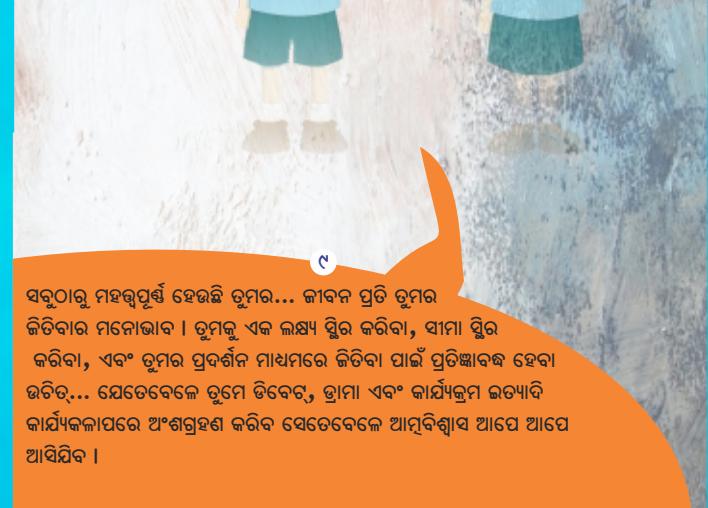

୭
ତୁମେ ଠିକ୍ କହୁଛୁ ବିଶ୍ୱାସ, ମୁଁ
ବୁଝିପାରୁଛି । ତୁମ ପରି
ଆମ୍ବବିଶ୍ୱାସ ବଜେଇବାର
କୌଣସି ଉପାୟ ଥିଛି କି ?

୧୧
ଧର୍ୟବାଦ ବିଶ୍ୱାସ, ମୋ ଆମ୍ବବିଶ୍ୱାସ
ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ରାଗ୍ରା ଦେଖେଇଥିବାରୁ ।
କିନ୍ତୁ ମୁଁ ବେଳେବେଳେ ତୁମକୁ
ହରାଣ କରିବି ଯଦି ମୋର
କିନ୍ତୁ ସନ୍ତେଷ ଆସେ ।

୧୦

ଆମ୍ବିଶ୍ୱାସ ମାନେ, ସେହି ଅନୁଭବ କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସକୁ ବୁଝାଏ ଯେପରିକି ନିଜ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିଛେବ ।
ଏହା ବିଶ୍ୱାସ, ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା କିମ୍ବା ଭରସାକୁ ବୁଝେଇଥାଏ ।

ଉଦାହରଣସ୍ମୃତି: “ଆମକୁ ସଫଳ ହେବା ପାଇଁ ନିଜର କ୍ଷମତା ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ହେବ”

“ଆମ୍ବିଶ୍ୱାସର ଅଭାବ ତମକୁ ସବୁବେଳେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପଛରେ ରଖିବ”

ଆମ୍ବିଶ୍ୱାସ ନିଜ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଜଣଙ୍ଗର ଶକ୍ତି କିମ୍ବା ଦକ୍ଷତାକୁ ପ୍ରତିପଳିତ କରେ । ଶାରୀରିକ କିମ୍ବା ଭାବନାମୂଳିକ ଭାବେ ତମେ କଣ ଅନୁଭବ କରୁଛୁ, ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ଵ ଆମ୍ବିଶ୍ୱାସ ତମକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାରେ, ଉଥାହିତ ରହିବାରେ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଆମ୍ବିଶ୍ୱାସର ବିଶେଷତାମାନ:

- ✓ ଲକ୍ଷ୍ୟ-ଆଧାରିତ ଜୀବନ
- ✓ ଦୃଢ଼ ଶାରୀରିକ ଭାଷା
- ✓ ଅଣ-ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ସ୍ଵଭାବ
- ✓ ନିଷ୍ଠାର୍ଥ ନେବାର କ୍ଷମତା
- ✓ ରିଞ୍ଚ ନେବା ଏବଂ ବିଫଳତାରୁ ଶିଖିବା
- ✓ ଚିଭାକର୍ଷକ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ

ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସୀ ଲୋକମାନେ କେବେ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟରେ ପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ନିଜ କଥାରେ ଅଟଳ ରହିଥାନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ କିଛି କରିବାକୁ ନିଷ୍ଠାରି ନଅନ୍ତି, ତେବେ ତାହାକୁ ସେମାନେ ନିଷ୍ଠୟ କରିଥାନ୍ତି, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଠିକ୍ ପଥରେ ରଖିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱବୋଧତାର ଆବଶ୍ୟକତା ହୋଇନଥାଏ । ଏଥୁପାଇଁ ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସରେ ଭରା ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସହିତ କାମ କରିବା ଆରମ୍ଭ କର, ତମେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭବ କରିପାରିବ ।

ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସର ଏକ ଉଦାହରଣ:

ଜଣେ ଛାତ୍ର/ଛାତ୍ରୀ ସକାରାତମ୍ଭକ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିଛି ଏବଂ ଜଣେ ବନ୍ଦୁ ମଞ୍ଚରେ ଭାଷଣ ଦେଉଛନ୍ତି । ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଜିନିଷ ଯାହାକୁ ଆପଣ ନିଜ ପାଖରେ ସର୍ବଦା ରଖିପାରିବେ ତାହା ହେଉଛି ଆପଣଙ୍କର ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସ ।

ଆପଣ ପ୍ରତିଦିନର ଅନୁଭବ/ଅଭିଜ୍ଞତା ଦ୍ୱାରା ଶକ୍ତି, ସାହସ ଏବଂ ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସ ସଂଚାର କରିପାରିବେ । ଅଭ୍ୟାସ ମଣିଷଙ୍କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥାଏ ଏବଂ ଆମର ମଣ୍ଡିଷ ନିୟମିତ ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଶିଖିଥାଏ । ମୂଳ କଥା ହେଉଛି ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସ ଆମ ଭିତରେ ରହିଥାଏ ଯାହାକୁ ବିକାଶ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ବିଶ୍ଵାସର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସ କିପରି ଭାବେ ବଢ଼ାଇ ହେବ, ସେ ବିଷୟରେ ତୁମର ମତ ଜଣାଅ ।
- ✓ ୧୦ଜଣ ବନ୍ଦୁ ଏବଂ ସଂପର୍କୀୟ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କ ସହିତ ଆମ୍ବ-ବିଶ୍ଵାସର ୧୦ଟି ବିଶେଷତା ଆଲୋଚନା କର ।
ଏହା ଆପଣଙ୍କୁ ଆମ୍ବ-ବିଶ୍ଵାସର ମହତ୍ତ୍ଵ କଣ ତାହା ବୁଝିବାରେ ଏବଂ ମନେ ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।
- ✓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଜଣେ ଛାତ୍ର/ଛାତ୍ରୀ ଶ୍ରେଣୀ ସମ୍ମାନରେ ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ବନ୍ଦୁମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରିବେ ।

ଖେଳ ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି

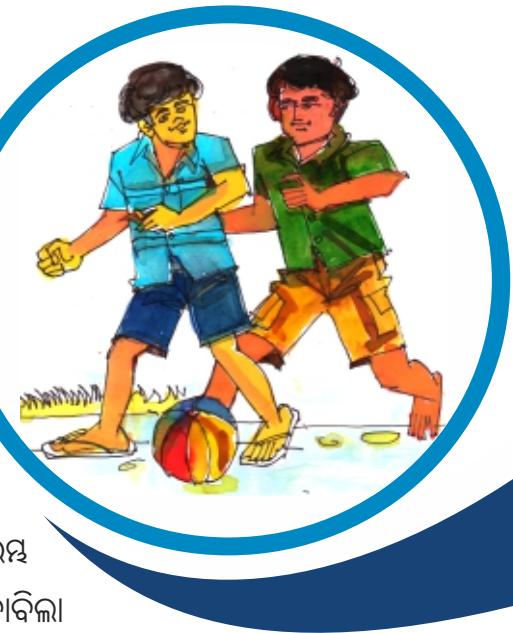
ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖେଳକୁଡ଼ ବହୁତ ଜରୁରୀ ଅଟେ ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ଠିକ୍ ରଖୁଥାଏ ଏବଂ ଆମର ଶାରୀରିକ ଶକ୍ତି ବଢାଇଥାଏ । ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ବହୁତ ମହତ୍ତ୍ଵ ରହିଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଭ୍ରତେ ଉନ୍ନତି ଆଣିଥାଏ । ଖେଳ ଆମର ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ରଖୁଥାଏ ଏବଂ ନିୟମିତ ଭାବରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଖେଳ ଖେଳିବା ଦ୍ୱାରା ଆମର ହୃଦୟ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୁଏ । ପୁରାତନ କାଳରୁ ଖେଳକୁ ସର୍ବଦା ପ୍ରାଥମିକତା ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଆଜିକାଳି ଏହା ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ହୋଇପାରିଛି ।

ଆହାର/ଭୋଜନ ପରି, ଶରୀରର ପୋଷଣ ପାଇଁ ସୁସ୍ଥ ଓ ପୃଷ୍ଠିକର ଖାଦ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ହୋଇଥାଏ । ଖେଳ ଖେଳିବା ଆମ ଜୀବନକୁ ଅଧିକ ଭଲ କରିବାରେ, ବିଶେଷ କରି ବଢୁଥିବା ପିଲାଙ୍କ ବହୁତ ମହତ୍ତ୍ଵ ବହନ କରେ । ଜଣେ ଛାତ୍ର କିମ୍ବା ଛାତ୍ରୀ ଭାବରେ ଅନେକ ଅସୁବିଧା(ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜୀ)ର ସମ୍ମାନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ଖେଳ ଖେଳିବା ସେମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷାର ଚାପକୁ ମୁକାବିଲା କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଶାରୀରିକ ଏବଂ ମାନସିକ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରି ଅଧିକ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜୀ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାଏ ।

ଯେଉଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ସଂପୃକ୍ତ ଆଆନ୍ତି ସେମାନେ ପାରଷ୍ପରିକ ସନ୍ଧାନ ଏବଂ ସହଯୋଗ କୌଣସିରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଖେଳ ଖେଳିବା ସେମାନଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱବାନ, ନେତୃତ୍ୱ ଏବଂ ଆମ୍ବବିଶ୍ୱାସର ଭାବନା ସହିତ କାମ କରିବାର ଶୈଳୀ ଶିଖାଇଥାଏ ।

ଖେଳ ଖେଳିବାର ଉପଯୋଗିତା:

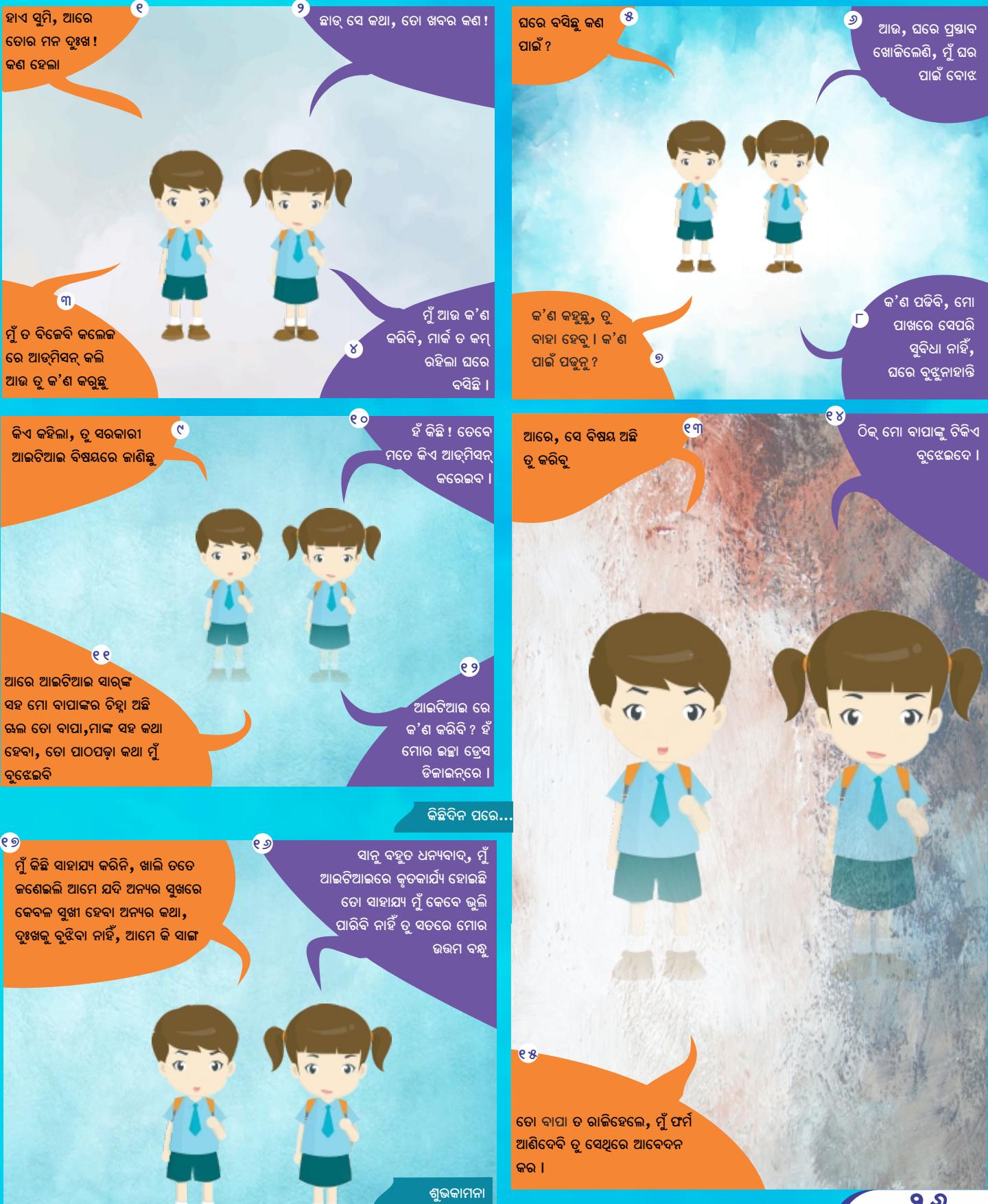
- ଖେଳ ଖେଳିବା ଦ୍ୱାରା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସ ବଢ଼ିଥାଏ । ଖେଳ ନିଷ୍ଠିତ ଭାବରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାର ଦକ୍ଷତାକୁ ବଢ଼େଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବସିବା, ଠିଆ ହେବାରେ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସ ଅନ୍ତରୁଭବ କରନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ଖେଳ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସାମାଜିକ ଜୀବନକୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିଥାଏ । ଖେଳ ଖେଳିବା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଭ୍ରତରେ ବହୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ସଂପୃକ୍ତ ହେବା ନୌତିକତା ଶିଖାଇଥାଏ ଏବଂ ଆମକୁ କୁଶଳୀ କରିଥାଏ । ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ଜୀବନ ପ୍ରତି ଏକ ସକାରାମୂଳକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ରଖିବା ଆଚମ୍ଭନ୍ତ କରନ୍ତି ଏବଂ ନିଜ ଜୀବନରେ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସାହସିକତା ସହ ମୁକାବିଲା କରନ୍ତି । କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ, ଏହାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଚାପ ସ୍ତର ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ । ଏହିପରି ଲୋକମାନେ ସକାରାମୂଳକତା ସହିତ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜୀ ନେବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ, ଏଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସହଜରେ ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସର ସହ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜୀଗୁଡ଼ିକର ମୁକାବିଲା କରିପାରନ୍ତି ।
- ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଖେଳ ମାଧ୍ୟମରେ ବହୁତ କିଛି ମହିନ୍ଦ୍ରପୂର୍ଣ୍ଣ କୌଶଳ ଶିଖିପାରିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖେଳ ଆମକୁ କଠିନ ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ ଲାଗିବା, ଶୀଘ୍ର ନିଷ୍ଠିତ ନେବା ଏବଂ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବାର କୌଶଳ ଶିଖାଇଥାଏ । ଖେଳ ଖେଳିବା ଦ୍ୱାରା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଜୀବନ ବଞ୍ଚିବାର କଳା, କାର୍ଯ୍ୟକୁମରୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ନେତୃତ୍ବ ନେବା ଶିଖିପାରିବେ ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ବିକ୍ରମଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ଅନିଲଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
- ✓ ତୁମେ କେଉଁ ଖେଳ ପଥର କର କିମ୍ବା ଖେଳ ଏବଂ ସେହି ଖେଳ ପାଇଁ କେଉଁ କୌଶଳ ଆବଶ୍ୟକ ?
- ✓ ଖେଳର ଉପଯୋଗିତା ବିଷୟରେ ସାଙ୍ଗ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କ ସହିତ କିଛି ଉଥ୍ୟ ଆଲୋଚନା କର ।
- ✓ ତୁମକୁ ଯେଉଁ ଖେଳ ଭଲ ଲାଗେ ତାର ନିଯମାବଳୀ ସଂପର୍କରେ ଏକ ବିବରଣୀ (Presentation) ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ସମାନ୍ତୁତ୍ତି

ସଂବେଦନଶୀଳତା (Empathy)

ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ, ପଶୁପକ୍ଷୀ ବା

ସେମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ ଭାବନାକୁ ବୁଝିବାର

ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ ସଂବେଦନଶୀଳତା ବା ସମାନ୍ତ୍ରିତିଶାଳତା

କୁହାଯାଏ । ସଂବେଦନଶୀଳତା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ରେ

ସାମାଜିକ ଓ ଆବେଗିକ ବିକାଶରେ ଗୁରୁଡ୍ବ୍ଲ୍ୟୁଷ୍ଟ ଭୂମିକା

ନିରୂପଣ କରେ । ସଂବେଦନଶୀଳତା ପ୍ରଦର୍ଶନ

କରିବାର କୌଣସି ପିଲାମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵ ବିକାଶ

କରିବା ସହ ସେମାନଙ୍କ ପାରଞ୍ଚରିକ ସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରତିଷ୍ଠା

କରିବାରେ ଏବଂ ସଠିକ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇବାରେ

ସହାୟକ ହୁଏ, ସଂବେଦନଶୀଳତା ଏପରି ଏକ ଗୁଣ

ଯାହା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ବୁଝି ଏବଂ ଅନୁଭବ

କରି ଆବଶ୍ୟକ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ସାହାୟ୍ୟ କରିବାରେ

ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରେ ।

ସଂବେଦନଶୀଳତାର ଗୁଣାବଳୀ:

- ✓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆବେଗକୁ ଚିହ୍ନି, ନିଜକୁ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ରଖିପାରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ
- ✓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କଷ୍ଟରେ ଦେଖୁ, ତତ୍କଷଣାତ ସାହାୟ୍ୟର ହାତ ବଢ଼ାଇବାର ଅଭ୍ୟାସ
- ✓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବୁଝିବା

ସଂବେଦନଶୀଳତା ପ୍ରାରମ୍ଭ କେବେ ହୁଏ ?

- ✓ ମନୋବିଜ୍ଞାନିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ, ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଂବେଦନଶୀଳତା ସମୟ ସହ ଧୀରେ ଧୀରେ ବିକଶିତ ହୁଏ ।
- ✓ ଶିଶୁମାନେ ଏକ ବର୍ଷ ବୟସରୁ ସଂବେଦନଶୀଳତାର ସଙ୍କେତ ଦେଇଥାନ୍ତି ।
- ✓ ସେମାନେ ବୟସମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟଭଙ୍ଗୀକୁ ନିଜର ରଖନ୍ତି, ତାଙ୍କ ପାଖରେ କେହି କାନ୍ଦିଲେ ନିଜେ କାନ୍ଦନ୍ତି ଇତ୍ୟାଦି
- ✓ ପ୍ରାୟ ଅଠର ମାସ ବୟସରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଲାପର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି
- ✓ ୫ ବୁ ଏ ବର୍ଷ ବୟସ ମଧ୍ୟରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଚିନ୍ତନ ଶକ୍ତି ବିକାଶ ଲାଭ କରେ । ଏହି ସମୟରେ ପିତାମାତା ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଯଦି ସଂବେଦନଶୀଳତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାର କୌଣସି ଶିଖାନ୍ତି ତେବେ ଶିଶୁମାନେ ଭଲ ଭାବରେ ବିକଶିତ ହୁଅନ୍ତି ।

ସଂବେଦନଶୀଳତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ଉପାୟ

- ✓ ଘର ଏକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବେଶ ଯାହା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହେବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ।
  - ✓ ନିଜଠାରୁ ଆଚାର, ବ୍ୟବହାର ଓ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ମିଳାମିଶା କଲେ, ସଂବେଦନଶୀଳତା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ ।
  - ✓ ଉପନ୍ୟାସ ଏବଂ ସାହିତ୍ୟ ପଠନ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଏହି ଗୁଣଟି ବିକାଶ ଲାଭ କରେ ।
  - ✓ ଗବେଷକଙ୍କ ଅନୁସାରେ, ଧ୍ୟାନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଆମ ମଞ୍ଚିଷ୍ଠ ସଂବେଦନଶୀଳତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଅଧିକ ସମର୍ଥ ହୁଏ ।
  - ✓ ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପରିବେଶକୁ ଅନୁଧାନ କଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଗୁଣଟି ବିକାଶ ଲାଭ କରେ ।

ସଂବେଦନଶୀଳତା ଛାଡ଼ୁଛାଡ଼ିଙ୍କ ପାଇଁ କିପରି ଉପଯୋଗୀ ?

- ✓ ସଂବେଦନଶୀଳତା ବିନା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କର ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ଭାବର ଆଦାନପ୍ରଦାନ ବିଶେଷ ଫଳପ୍ରଦ ହୁଏ ନାହିଁ । ସେମାନେ କେବଳ ନିଜ ଅନୁଯାୟୀ ଗୋଟିଏ ଧାରାରେ ବଢ଼ିଆନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆନ୍ତି ନାହିଁ ।
  - ✓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଯେତେବେଳେ ନିଜକୁ ଏବଂ ନିଜ ସହପାଠୀଙ୍କୁ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ପାରଷ୍ପରିକ ସମୟ ସୁଦୃଢ଼ ହୁଏ ।
  - ✓ ଏହି ଗୁଣ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ସହାୟକ ହୁଏ ।
  - ✓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବାରେ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ଭିନ୍ନତାକୁ ଚିହ୍ନିବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ/କାର୍ଯ୍ୟ:

- ✓ ସୁମିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
  - ✓ ସାନ୍ତୁଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କଣ ଥିଲା ?
  - ✓ ତୁମେ କେଉଁ ଧନ୍ୟାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ବେଶୀ ଇଚ୍ଛାକ ?
  - ✓ ଆଇଟିଆଇ/ଡିପ୍ଲୋମା ବିଷୟରେ ନିଜ ସାଙ୍ଗେ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କ ସହ କିଛି ତଥ୍ୟ ଆଲୋଚନା କର ।
  - ✓ ତମଙ୍କ ଯେଉଁ ଧନ୍ୟାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ଭଲ ଲାଗେ ତାହାର ବିଷୟବିଷୟ ସଂପର୍କରେ ଏକ ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ତୁମ ପାଇଁ ପଦଚିଏ

ଶୁଣ ମୋର ପ୍ରିୟ ପିଲାମାନେ

ଜୀନବକୁ ତୁଳ୍ଳ କେବେ କରିବନି ମନେ

ସରେତନ ହୁଆ ନିଜେ ତୁମ ବୃଦ୍ଧିକୁ

ଭୁଲ ନାହିଁ ବାଟ କିଛି ନାହିଁ ପାଇବାକୁ

ସ୍ଵର୍ଗତା ହେଉ ଯେବେ ତୁମ ମୂଳମନ୍ତ୍ର

ସମୟ ପରିଚଳନା ଆଉ ଏକ ତ୍ରୈ

ସୃତିଶକ୍ତି ବୁଦ୍ଧି ପାଇଁ ମାର୍ଗଚି ପ୍ରଶନ୍ତ

ଶିଷ୍ଟାଚାର, ଆଖରଣେ ହୁଆ ସିନ୍ଧହସ୍ତ

ପରସ୍ପର ସୁସର୍ପକ କରିବା ସ୍ଥାପନ

ସମାଜରେ ନରହୁ କିଏ ବଡ ସାନ

ମୋବାଇଲ ଛଳନାରେ ତୁମେ ପାଇଙ୍ଗମ

ସାଇବର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରତି ହୁଆ ସାବଧାନ

ଖେଳକୁଦ କରି ତୁମେ ହୁଆ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟବାନ

ଆମ୍ଭ ବିଶ୍ୱାସ ଜୀବନକୁ କରଇ ସୁଗମ

ସୁଶୀଳ କୁମାର ମହାପାତ୍ର

ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ

ଶ୍ରୀ ଅଭିରା ନୋଡାଲ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କରମଳା, ପୁରୀ

Supported by:

